

Stichting Maatschappij en Veiligheid (SMV)

Den Haag, augustus 2014

Hoe denken politiemedewerkers over de politie en buitengewoon opsporingsambtenaren?

1 Het onderzoek

In opdracht van de Stichting Maatschappij en Veiligheid (SMV) heeft Motivaction een spiegelonderzoek uitgevoerd onder politiemedewerkers in Nederland. Aan politiemedewerkers is gevraagd welke eigenschappen zij toepasbaar vinden voor de politie, welk imago zij aan de politie hechten en hoe zij over het functioneren van politietaken oordelen. Ook is hen gevraagd naar hun opvattingen over buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's).

Het onderzoek is in 2013 gehouden. In totaal hebben 335 politiemedewerkers via een webonderzoek aan het onderzoek deelgenomen. Het betreft leidinggevende en uitvoerende medewerkers verspreid over verschillende functies van de politie. In tabel 1 staat een overzicht van de deelnemende politiemedewerkers.

Tabel 1 Samenstelling deelnemende politiemedewerkers

<i>Niveau</i>		<i>Functie</i>	
Uitvoerend	258	Noodhulp	63
Leidinggevend	77	Algemeen gebiedsgebonden	99
<i>Totaal</i>	335	Wijkagent	85
		Recherche	50
<i>Aantal dienstjaren</i>		Administratief	60
< 10 jaar	35	Overig	69
10 jaar of meer	300	<i>Totaal</i>	335
<i>Totaal</i>	335		

De politiemedewerkers zijn benaderd via verschillende kanalen. Een groot deel is lid van het webpanel StandPunt van Motivaction. De overige deelnemers zijn benaderd via uitnodigingen op de website van de SMV en de website en een nieuwsbrief van de Politievakorganisatie ACP. Het politiedeelnemersveld kent een oververtegenwoordiging van uitvoerende politiemedewerkers met jarenlange werkervaring bij de politie. Dit is van belang om in het achterhoofd te houden bij de interpretatie van resultaten van het onderzoek.

2 Passende eigenschappen volgens de politie zelf

Gevraagd naar eigenschappen die politiemedewerkers (zeer) goed vinden passen bij de politie, worden behulpzaam en fatsoenlijk door 8 op de 10 medewerkers genoemd. Ook objectief, betrouwbaar, respectvol en moedig worden relatief veel genoemd. In tabel 2 staat een overzicht in welke mate politiemedewerkers eigenschappen (zeer) goed toepasbaar vinden op de politie.

Tabel 2 Passende eigenschappen volgens de politie zelf

<i>Eigenschappen</i>	<i>% dat eigenschap (zeer) goed vindt passen bij politie (n = 335)</i>
Behulpzaam	84%
Fatsoenlijk	82%
Onpartijdig / Objectief	81%
Betrouwbaar	79%
Respectvol	76%
Moedig	76%
Kan situaties goed aanvoelen	70%
Deskundig	69%
Professioneel	67%
Flexibel	60%
Daadkrachtig	59%
Bereikbaar	53%
Zichtbaar / Aanwezig	44%
Staat dicht bij burger	42%
Gezaghebbend	40%

Van de politiemedewerkers vinden 4 op de 10 zichtbaarheid / aanwezigheid, dichtbij burgers staan en een gezaghebbende rol eigenschappen die (zeer) goed bij de politie passen.

3 Meninge n over imago politie

Op grond van stellingen is nader op het imago van de politie ingezoomd. In tabel 3 staat een overzicht van de mate waarin politiemedewerkers het (zeer) eens zijn met deze stellingen. Politie medewerkers kunnen zich vooral goed vinden in de stelling dat de politie snel ter plekke is wanneer er iets aan de hand is. Ook de stelling dat de politie burgers serieus neemt krijgt veel bijval. Minder kunnen politiemedewerkers zich vinden in de stelling dat de politie burgers goed informeert wat er naar aanleiding van een aangifte of melding is gebeurd. En ook zijn weinig politiemedewerkers het eens met de stelling dat de politie goed zichtbaar is in de wijk.

Tabel 3 Stellingen over het imago van de politie

<i>Stellingen</i>	<i>% politiemedewerkers dat het (zeer) eens is met de stelling (n = 335)</i>
De politie is snel ter plekke wanneer er iets aan de hand is	71%
De politie neemt burgers serieus	62%
De politie is er wanneer het nodig is	57%
De politie lost situaties goed op	54%
De politie is goed bereikbaar	52%
De politie reageert goed en snel op onveiligheidsproblemen	50%
De politie besteedt voldoende en goed aandacht aan slachtoffer van misdaad en criminaliteit	32%
De politie luistert goed naar wat burgers willen	32%
De politie is goed zichtbaar in de wijk	29%
De politie informeert burgers goed wat er naar aanleiding van een aangifte of melding is gebeurd	19%

4 Taken politie

Aan de hand van een spontane open vraag is gepeild wat volgens politiemedewerkers kerntaken van de politie zijn. Door bijna 6 op de 10 politiemedewerkers worden het handhaven van de openbare orde en dienstverlening / hulpverlening als kerntaken genoemd. Opsporing van criminaliteit wordt door een relatief groot deel genoemd (4 op de 10) ook genoemd. Het waarborgen van veiligheid wordt door een kwart van de politiemedewerkers genoemd. In tabel 4 staat een overzicht van de antwoorden van politiemedewerkers.

Tabel 4 Spontaan genoemde kerntaken van de politie

<i>Genoemde kerntaken</i>	<i>% door politiemedewerkers genoemd (n = 335) Meerdere antwoorden mogelijk</i>
Handhaving openbare orde / rechtsorde / wetgeving	58%
Dienstverlening / hulpverlening	56%
Opsporing criminaliteit / strafbare feiten	44%
Veiligheid voor burgers (in Nederland) / zorgen voor veiligheid	23%
Bestrijden criminaliteit / misdaad / boeven vangen	13%
Noodhulp verlenen	13%
Bereikbaar zijn / er zijn voor burgers wanneer het nodig is / dienstbaar	10%
Preventie	7%
Waakzaam zijn / alert zijn / signaleren	7%
Toezicht / surveilleren	6%
Repressief optreden	5%
Weet niet / geen antwoord	6%

5 Opvattingen over buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's)

Steeds meer gemeenten maken gebruik van buitengewoon opsporingsambtenaren (stadswachten). Aan politiemedewerkers is gevraagd wat zij van deze ontwikkeling vinden. In tabel 5 staan hun antwoorden vermeld.

Tabel 5 Waardering inzet van stadswachten door politiemedewerkers (n = 335)

<i>Zeer goed</i>	<i>Goed</i>	<i>Niet goed, niet slecht</i>	<i>Slecht</i>	<i>Zeer slecht</i>
6%	41%	24%	18%	11%

Van de politiemedewerkers geeft 47% aan het een (zeer) goede ontwikkeling te vinden dat gemeenten steeds meer gebruik maken van stadswachten. 1 op de 3 politiemedewerkers noemt het een (zeer) slechte ontwikkeling.

Welke eigenschappen achten politiemedewerkers van toepassing op buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's)? De zichtbaarheid / aanwezigheid van boa's blijken politiemedewerkers de sterkste eigenschap te vinden. Een ruime meerderheid lijkt dit (zeer) van toepassing te vinden. Ook behulpzaam, fatsoenlijk en betrouwbaar worden door meer dan een kwart van de politiemedewerkers bij boa's passend gevonden. In tabel 6 staat een overzicht van antwoorden van politiemedewerkers.

Tabel 6 Volgens politiemedewerkers passende eigenschappen van boa's

Eigenschappen	% politiemedewerkers dat eigenschap (zeer) passend vindt (n = 335)
Zichtbaar / aanwezig	60%
Behulpzaam	37%
Fatsoenlijk	29%
Betrouwbaar	29%
Betrokken / staat dicht bij de burger	24%
Heeft kennis van zaken / deskundig	20%
Professioneel	19%
Kan situaties goed aanvoelen	9%
Gezaghebbend	8%

Politiemedewerkers zijn kritischer over het gezag van boa's en het kunnen aanvoelen van situaties door boa's.

Aan de hand van stellingen is onderzocht welk imago boa's in de ogen van politiemedewerkers hebben. In tabel 7 staan de resultaten vermeld.

Tabel 7 Stellingen over het imago van boa's

Stellingen	% politiemedewerkers dat het (zeer) eens is met de stelling (n = 335)
Als politie en boa's beter samenwerken, komt dat de veiligheid ten goede	79%
Door de inzet van boa's kan de politie zich meer richten op kerntaken	56%
Boa's dragen bij aan een veiliger Nederland	53%
Boa's stralen totaal geen autoriteit uit	45%
Boa's zouden eigenlijk bij de politie moeten worden ondergebracht	43%
Boa's moeten de beschikking krijgen over een wapenstok en pepperspray	36%
Boa's zijn goed in staat de taken van wijkagenten over te nemen	8%

Politiemedewerkers benadrukken dat een betere samenwerking tussen politie en boa's voor de veiligheid positief werkt. Een meerderheid geeft ook aan dat boa's bijdragen aan een veiliger Nederland. Een iets ruimere meerderheid denkt dat met de inzet van boa's de politie zich meer op haar kerntaken kan richten. Er bestaat weinig adhesie voor de opvatting dat boa's taken van wijkagenten kunnen overnemen.

Wat is het draagvlak onder politiemedewerkers voor het overnemen van politietaken door boa's? Uit tabel 8 blijkt dat 4 op de 10 politiemedewerkers daadwerkelijk voorstander is van het overnemen van politietaken door boa's.

Tabel 8 Draagvlak onder politiemedewerkers overnemen politietaken door boa's (n = 335)

<i>% politiemedewerkers dat voorstander is</i>	<i>% politiemedewerkers dat tegenstander is</i>	<i>% politiemedewerkers dat dit niet weet of geen mening heeft</i>
41%	52%	7%

Welke argumenten hanteren politiemedewerkers die voorstander zijn van het overnemen van politietaken door boa's? In tabel 9 staat een overzicht van deze argumenten.

Tabel 9 Argumenten van politiemedewerkers die voorstander zijn van het overnemen van politietaken door boa's (n = 137)

<i>Argumenten</i>	<i>% politiemedewerkers</i>
Politie meer focus op kerntaken	37%
Eenvoudig werk naar boa's	33%
Ontlast de politie	13%
Er is tekort aan politie	10%
Meer en betere handhaving	8%
Meer ogen en oren in de wijk	8%

Bij politiemedewerkers die voorstander zijn van het overhevelen van politietaken naar boa's zijn het meer kunnen focussen op kerntaken door de politie en het afstoten van eenvoudig werk de belangrijkste argumenten.

Welke argumenten gebruiken tegenstanders van het overnemen van politietaken door boa's? Tegenstanders zien de beperkte opleiding van boa's als grootste barrière. Zie tabel 10.

Tabel 10 Argumenten van politiemedewerkers die tegenstander zijn van het overnemen van politietaken door boa's (n = 174)

<i>Argumenten</i>	<i>% politiemedewerkers</i>
Ze zijn hier niet voor opgeleid	35%
Taken behoren tot politietaken	13%
Onduidelijkheid bij burger	13%
Kans op afbreuk politievak	8%
Geen gezag	6%

6 Conclusies

Op grond van het onderzoek zijn de volgende conclusies mogelijk.

Politiemedewerkers zien behulpzaamheid, fatsoenlijkheid, onpartijdigheid / objectiviteit, respectvolheid en moedigheid als de voornaamste passende eigenschappen van de politie.

Politiemedewerkers kunnen zich vooral goed vinden in de stelling dat de politie snel ter plekke is wanneer er iets aan de hand is. Ook de stelling dat de politie burgers serieus neemt krijgt veel bijval. Minder kunnen politiemedewerkers zich vinden in de stelling dat de politie burgers goed informeert wat er naar aanleiding van een aangifte of melding is gebeurd. En ook zijn weinig politiemedewerkers het eens met de stelling dat de politie goed zichtbaar is in de wijk.

Politiemedewerkers zien het handhaven van de openbare orde en dienstverlening / hulpverlening en het opsporen van criminaliteit als de belangrijkste kerntaken van de politie.

Van de politiemedewerkers geeft 47% aan het een (zeer) goede ontwikkeling te vinden dat gemeenten steeds meer gebruik maken van stadswachten. 1 op de 3 politiemedewerkers noemt het een (zeer) slechte ontwikkeling.

Politiemedewerkers benadrukken dat een betere samenwerking tussen politie en boa's voor de veiligheid positief werkt. Een meerderheid geeft ook aan dat boa's bijdragen aan een veiliger Nederland. Een iets ruimere meerderheid denkt dat met de inzet van boa's de politie zich meer op haar kerntaken kan richten. Er bestaat weinig adhesie voor de opvatting dat boa's talen van wijkagenten kunnen overnemen.

Onder politiemedewerkers is 4 op de 10 voorstander van het overhevelen van politietaken naar boa's. Een meerderheid (52%) is daar tegen.

Bij politiemedewerkers die voorstander zijn van het overhevelen van politietaken naar boa's zijn het meer kunnen focussen op kerntaken door de politie en het afstoten van eenvoudig werk de belangrijkste argumenten.

Politiemedewerkers die tegenstander zijn van het overnemen van politietaken door boa's zien de beperkte opleiding van boa's als grootste barrière.

Bron:

Ait Moha, A., Verheggen, P. & Visscher, J. (2013), *Politiemedewerkers over de politie & buitengewoon opsporingsambtenaren*, Amsterdam: Motivaction. (Onderzoek in opdracht van de Stichting Maatschappij en Veiligheid).